

PROGRAMMA 3: SOCIALE LEEFOMGEVING

Veenendaal maakt
plaats voor jou

Thema I: Inkomen

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

I.a We willen meer sturen op kwaliteit en effectiviteit van aangeboden ondersteuning (MD10).

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

I.a.1 Onrechtmatig gebruik van ondersteuning in het sociaal domein voorkomen we of sporen we op en pakken we aan. Dit plan heeft betrekking op het gehele sociaal domein, dus op PW, WMO en Jeugd.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

I.b Een inclusievere samenleving (MD01).

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

I.b.1. We zetten in op het verkleinen van de effecten van inkomensongelijkheid.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

I.b.2 In de gemeente Veenendaal hebben we meer inwoners met problematische schulden bereikt dan in het voorgaande jaar.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

I.b.3 Het traject naar een schuldenvrije toekomst (d.m.v. een schuldregeling) komt eerder tot stand dan het voorgaande jaar.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

I.c Verbinding versterken als dit een positief effect heeft op kwaliteit, financiën en/of organisatie (MD08).

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

I.c.1 Gezamenlijk (gemeente, verbonden partijen en externe partijen) geven we uitvoering aan het concept IBK-SD 2024-2027. Uitvoeringsplannen worden vormgegeven en in afstemming uitgevoerd.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

I.d De gemeente neemt bij voorkeur een faciliterende rol aan om de rol van inwoners en de kracht van de samenleving te stimuleren (MD09).

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

I.d.1 De deskundigheidsbevordering tussen uitvoerende partijen in het sociaal domein is gefaciliteerd. Daarbij zal aandacht zijn voor het toepassen van "de menselijke maat"

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Thema II: Sociaal domein - Participatie en re-integratie

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

II.a Meer mensen vinden een plek op de arbeidsmarkt (MD05).

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

II.a.1 We gaan verder met de ontwikkeling van een doorlopende lijn arbeidsparticipatie. Samen met onze partners maken we het simpel om te switchen tussen dagbesteding, vrijwilligerswerk en betaald werk en tussen werk en uitkering.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

II.a.2 We realiseren in 2024 de kwantitatieve doelstellingen m.b.t. de Participatiewet (in- en uitstroom).

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Om een positief resultaat te behouden moeten we beter presteren dan het landelijk gemiddelde, daarom hanteren wij deze relatieve doelstelling. Gedurende het jaar toetsen we onze prestaties aan de landelijke trend. Uit de meest recente gegevens van de Divosa Benchmark (Werk en Inkomen) blijkt dat Veenendaal op het onderdeel 'uitstroom' minder goed presteert ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Veenendaal heeft een uitstroomcijfer van 1,6%, terwijl het landelijk gemiddelde 2,2% is. Het instroomcijfer van onze gemeente is nagenoeg gelijk aan het landelijk gemiddelde (Veenendaal 2,2% en landelijk gemiddelde 2,3%). Ons instroomcijfer is hoger dan het uitstroomcijfer waardoor het bijstandbestand licht stijgt. Dit komt overeen met het landelijk beeld.

II.a.3 De samenwerking tussen onderwijs en arbeidsmarkt is versterkt.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

II.b Een inclusievere samenleving (MD01).

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

II.b.1 Inburgeraars die als nieuwe Veenendalers worden opgenomen in de samenleving, doen daadwerkelijk mee.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Thema III: Sociaal domein - WMO

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

III.a. We willen meer sturen op kwaliteit en effectiviteit van aangeboden ondersteuning.

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

III.a.1 In 2024 is de sturing en handhaving op zorgaanbieders vergroot.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

III.a.2. In 2024 implementeren we de WAMS (wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein) die per 1 juli 2024 van kracht wordt.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De WAMS is door de Tweede Kamer controversieel verklaard.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

De WAMS is door de Tweede Kamer controversieel verklaard.

III.a.3. In 2024 zetten we meer in op de rechtmatige besteding van Wmo-gelden.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

III.a.4. In 2024 besteden we de woonvoorzieningen opnieuw aan.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

III.a.5. In 2024 werken we verder aan maatregelen om grip te houden op de toestroom van schoonmaakondersteuning en bijbehorende kostenstijging.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Extra maatregelen uitvoeren om grip te houden op de toestroom zijn er nauwelijks. Er is nog één aanvullende maatregel die we kunnen uitvoeren. Hiervoor zijn incidenteel extra middelen nodig. De maatregel is opgenomen bij de brede heroverweging. Als de incidentele extra middelen toegezegd worden gaan we over tot uitvoering van de maatregel.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Binnen de wettelijke kaders zijn de mogelijkheden om aanvullende maatregelen uit te voeren beperkt. Ten behoeve van de lokale brede heroverweging hebben we een maatregel die binnen de wettelijke kaders mogelijk is aangedragen. Hiervoor is incidenteel extra budget nodig.

III.a.6. In 2024 besteden we de immateriële ondersteuning Wmo opnieuw aan

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

III.b Ondersteuning meer op maat voor wie dat nodig heeft.

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

III.b.1. Er zijn innovatieve ondersteuningsmogelijkheden samen met de uitvoerende partijen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

III.b.2 We continueren in 2024 de zorg voor personen met verward/onbegrepen gedrag en de taken van de WvGGZ.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

III.c Een inclusievere samenleving (MD01).

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

III.c.1 Veenendalers wonen zo lang mogelijk thuis.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

III.c.2. In 2024 leveren we een brede, integrale Visie Diversiteit en Inclusie op.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het intensieve participatietraject bij het ontwikkelen van de visie vraagt meer tijd dan verwacht. De planning was om de visie voor te leggen aan de raad in het derde kwartaal van 2024, dit wordt naar verwachting het eerste kwartaal van 2025.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

III.d Inwoners willen meer voor- en met elkaar doen (MD03).

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

III.d.1. In 2024 wordt er een regionale logeervoorziening gerealiseerd zodat mantelzorgers hun taken met beter welbevinden blijven uitvoeren.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

III.e De gemeente neemt bij voorkeur een faciliterende rol aan om de eigen rol van inwoners en kracht van de samenleving te stimuleren (MD09).

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

III.e.1 De stijging van het aantal maatwerkvoorzieningen is niet hoger dan de landelijke groeitrend.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Het is de verwachting dat de vraag naar schoonmaakondersteuning ook in 2024 door blijft stijgen. Het is op dit moment nog lastig in te schatten hoe groot deze toename precies zal zijn. Vanaf 2026 gaat de nieuwe eigen bijdrage regeling voor Wmo voorzieningen waarschijnlijk in. We verwachten dat dit de vraag naar schoonmaakondersteuning vanaf 2026 enigszins zal doen afnemen.

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

III.f. Verder versterken opvoed- en opgroei-klimaat (MD02).

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

III.f.1. Vroegtijdige interventies bij opvoed-, financiële, woon- en/of psychosociale gezondheidsvraagstukken, om zo problematische vraagstukken (en dus maatwerkvoorzieningen) in 2024 te voorkomen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

III.f.2. In 2024 stellen we een nieuw uitvoeringsplan huiselijk geweld en kindermishandeling op voor 2025 - 2029. Op basis van de regionale visie 'Voor een Veilig Thuis'.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

III.g Vroeger signaleren en handelen en dit dichtbij de inwoner organiseren (MD04) .

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

III.g.1. We geven uitvoering aan het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Een groot deel van projecten binnen het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) is conform planning in uitvoering. Op het onderwerp 'ketenaanpak overgewicht en obesitas kinderen' is nog veel onduidelijkheid over de benodigde regionale en lokale structuur en bijbehorende financiering. Om deze reden is met dit project nog geen start gemaakt. Naar verwachting gaan we in de loop van 2024 wel beginnen met het inrichten van de ketenaanpak.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Thema IV: Sociaal domein - Jeugd

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

IV.a Verder versterken opvoed- en opgroeiklimaat (MD02).

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

IV.a.1. In 2024 werken we verder in de proeftuin Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

IV.a.2. In 2024 werken we verder aan lokale maatregelen om grip te houden op de kostenontwikkeling.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

IV.a.3. In 2024 werken we verder aan het afbouwen van residentiele voorzieningen, door kleinschalige initiatieven en jongerenhuisvesting. Hiermee willen we door- en uitstroom van verblijfsvoorzieningen bevorderen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

IV.b We willen meer sturen op kwaliteit en effectiviteit van aangeboden ondersteuning (MD10).

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

IV.b.1 In 2024 hebben we de gevolgen van de Hervormingsagenda voor Veenendaal inzichtelijk gemaakt en vertalen we de maatregelen die hieruit voortkomen naar lokaal en regionaal niveau.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Thema V: Onderwijs en ontwikkeling

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

V.a Een inclusievere samenleving (MD01).

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

V.a.1 We geven uitvoering aan het uitvoeringsplan 2021-2024 gericht op de daling van het aantal laaggeletterde inwoners.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

V.a.2. Ieder kind met een ondersteuningsbehoefte krijgt passende ondersteuning om onderwijs te kunnen volgen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De samenwerkingsverbanden passend onderwijs zijn met het onderwijs in gesprek over de doorvoering van het nieuwe schoolmodel, waarbij de schoolbesturen meer verantwoordelijkheden c.q. middelen moeten krijgen als het gaat om het organiseren van passende ondersteuning. De bedoeling is dat rond de zomer duidelijkheid komt over hoe dit model eruit moet gaan zien, incl. financiële consequenties.'

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Op dit moment zien we bij het CJG een grote toename in verzoeken om jeugdhulp in te zetten als dagbesteding en/of ambulante ondersteuning bij gebrek aan (passende) onderwijsplekken. Bij circa 15 kinderen wordt inmiddels (deels) jeugdhulp ingezet als oplossing om dagbesteding en/of ambulante ondersteuning te kunnen bieden aan deze kinderen. De oorzaken zijn o.a. een overheveling van taken van de samenwerkingsverbanden naar het onderwijs, wachtlijsten bij het speciaal onderwijs en een een verhoogde uitval in cluster 4 onderwijs. De gemeente is samen met het onderwijs en de samenwerkingsverbanden bezig met mogelijke oplossingsrichtingen, maar de verwachting is dat de toenemende druk op het speciaal onderwijs voorlopig zal blijven bestaan. Daarnaast onderzoeken we of we de inzet van jeugdhulp als oplossing voor onderwijsproblematiek verder af kunnen bakenen in de beleidsregels Jeugd.

V.a.3. Alle kinderen van 0-13 jaar kunnen in een IKC een doorlopende leer- en ontwikkelingsvolgen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

V.a.4. In 2024 starten de kernpartners met de IKC ontwikkeling conform de gewijzigde uitvoeringsagenda bij het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2021-2024 zoals deze in maart 2023 is vastgesteld

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

De partijen in IKC Dragonder Zuid en IKC Spits zijn volop bezig met het ontwikkelen van een IKC visie. Zij hebben aangegeven langer nodig te hebben voor de ontwikkeling van een IKC visie.

IKC Erf is net gestart. De verwachting is dat er in het tweede kwartaal van 2024 een visie ligt.

V.a.5. In 2024 ontwikkelen we nieuw IKC Beleid en leggen de relatie met het nieuwe Integraal Huisvestingsplan.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

V.a.6. In 2024 stellen we een nieuw beleidsplan Lokale Educatieve Agenda op.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

V.b Verbinding versterken als dit een positief effect heeft op de kwaliteit.

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

V.b.1. Scholen ondersteunen bij de aanpak van coronavertragingen zoals beschreven in het Plan van aanpak NPO Veenendaal.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Thema VI: Sport

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

VI.a Een inclusievere samenleving (MD01).

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

VI.a.1. Vaststellen van nieuw beleidskader Sport en Bewegen en uitvoeringen geven aan het beleidskader Sport en Bewegen in samenwerking met Stichting Sportservice Veenendaal en sportaanbieders.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Thema VII: Cultuur

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

VII.a. Een inclusievere samenleving (MD01).

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

VII.a.1. We werken aan Verhaallijn 1: Een stabiele basis.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het is niet gelukt om in het eerste kwartaal van 2024 een nieuw beleidsplan op de beeldende kunst op te stellen vanwege de grote druk op het dossier cultuur. Een nieuwe planning wordt gemaakt.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

VII.a.2. We werken aan Verhaallijn 2: Cultuur in de wijken.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

VII.a.3. We werken aan Verhaallijn 3: Iedereen doet mee.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

VII.a.4. We werken aan Verhaallijn 4: Jong geleerd, oud gedaan.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

VII.a.5. We werken aan Verhaallijn 5: Het verhaal van Veenendaal.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

VII.a.6. In 2024 ontwikkelen we nieuw beleid op de beeldende kunst.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het is niet gelukt om in het eerste kwartaal van 2024 een nieuw beleidsdocument op de beeldende kunst op te leveren vanwege de grote druk op het dossier cultuur. Er wordt een nieuwe planning gemaakt (zie ook maatregel VII.a.1).

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Thema VIII: Welzijn

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

VIII.a Inwoners willen meer voor en met elkaar doen (MD03) .

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

VIII.a.1 Versterken van de netwerken en onderlinge samenwerking tussen organisaties in de sociale basis.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

VIII.a.2 In 2024 weten de vrijwilligersorganisaties elkaar te vinden via de kenniskring met als doel elkaar te informeren over hun rollen binnen de sociale basis.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Financiële ontwikkelingen Sociale leefomgeving
Bedragen x €1.000

Feiten en ontwikkelingen	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Lasten				
5.1A - Sportbeleid en activering	0	0	0	0
5.6A - Media	-70	-70	-70	-70
6.1F - Samenkracht en burgerparticipatie	28	0	0	0
6.2A - Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	177	185	197	191
6.3A - Inkomensregelingen	544	694	694	694
6.71A - Hulp bij het huishouden (WMO)	0	0	0	0
6.71D - Overige maatwerkarrangementen (WMO)	100	100	100	100
6.72A - Jeugdhulp begeleiding	431	430	457	444
6.72B - Jeugdhulp behandeling	605	632	672	652
6.72C - Jeugdhulp dagbesteding	293	306	325	316
6.73A - Pleegzorg	315	328	349	339
6.73B - Gezinsgericht	161	168	179	173
6.73C - Jeugdhulp met verblijf overig	194	202	215	209
6.74A - Behandeling GGZ zonder verblijf	731	763	812	787
6.74B - Crisis/LTA/GGZ-verblijf	103	108	114	111
6.74C - Gesloten plaatsing	27	28	30	29
6.82A - Jeugdreclassering	227	237	252	245
6.82B - Jeugdreclassering	26	27	29	28
Totaal Lasten	3.891	4.137	4.356	4.246
Saldo van baten en lasten	-3.891	-4.137	-4.356	-4.246
Totaal 1e bestuursrapportage	-3.891	-4.137	-4.356	-4.246

Toelichtingen financiële ontwikkelingen

Lasten

5.6 - Media (voordeel € 70.000)

In het proces van het opstellen van de Programmabegroting 2024-2027 heeft het college in een vroegtijdig stadium een afweging gemaakt welke (financiële) ontwikkelingen in de Programmabegroting aan de raad ter besluitvorming worden voorgelegd. Een van die ontwikkelingen betreft de structurele ophoging van de subsidie aan de bibliotheek voor €

306.000. Van belang is dat in de € 306.000 ook rekening gehouden is met de indexering vanwege de gestegen lonen en prijzen. In een latere fase van het begrotingsproces is ambtelijk de reguliere indexering van alle begrotingsposten in de programmabegroting verwerkt. Per abuis is daarbij ook het budget voor de bibliotheek meegenomen, waardoor aanvullend afgerond € 70.000 aan dit budget is toegevoegd. Dit is echter onjuist, omdat de indexering ook al onderdeel uitmaakt van de € 306.000. Hierdoor is in de Programmabegroting, in plaats van € 306.000, een bedrag van afgerond € 376.000 voor de bibliotheek opgenomen. In deze rapportage wordt deze omissie structureel gecorrigeerd.

6.1F - Samenkracht en burgerparticipatie (nadeel € 28.000)

Voor de Subsidieregeling vrijwilligerswerk en informele zorg Veenendaal geldt dat de toekenning van de aanvragen volgens een tender systeem plaatsvindt en dat bijbehorend een subsidieplafond wordt vastgesteld. De subsidieaanvragen voor 2024 overschrijden het vastgestelde subsidieplafond. De aanvragen zijn inhoudelijk beoordeeld op de toegevoegde waarde voor de beleidsdoelstellingen. Dit heeft geresulteerd in het collegebesluit van 19 december 2023 om het subsidieplafond te verhogen naar € 231.000. In de begroting is in 2024 voor de subsidieregeling € 203.000 beschikbaar. Conform eerdergenoemd collegebesluit wordt in deze bestuursrapportage voorgesteld om het budget voor de subsidieregeling met € 28.000 te verhogen.

Diverse taakvelden 2e lijnsjeugdzorg 6.2A - Toegang en eerstelijnsvoorzieningen, 6.72A - Jeugdhulp begeleiding, 6.72B - Jeugdhulp behandeling, 6.72C - Jeugdhulp dagbesteding, 6.73A - Pleegzorg, 6.73B - Gezinsgericht, 6.73C - Jeugdhulp met verblijf overig, 6.74A - Behandeling GGZ zonder verblijf, 6.74B - Crisis/LTA/GGZ-verblijf, 6.74C - Gesloten plaatsing, 6.82A - Jeugdreclassering, en 6.82B - Jeugdreclassering (nadeel € 3.271.000)

Er is een nieuwe prognose opgesteld van de verwachte kosten voor de 2e lijns-jeugdzorg voor de periode 2024-2028. Dit naar aanleiding van de aanzienlijke kostenstijging die zich in 2023 voordeed en de ontwikkelingen die zich vanaf 2024 voordoen. Zoals in de Jaarstukken 2023 is aangegeven, stijgen de kosten van de ambulante begeleiding en behandeling doordat het aantal jeugdigen, dat hier gebruik van maakt, stijgt. Ook is een toename van de intensiteit en duur van de trajecten zichtbaar. Bij de residentiele jeugdhulp zien we dat het aantal jeugdigen in een residentieel verblijf weliswaar afneemt, maar dat de intensiteit van deze vorm van begeleiding is toegenomen waardoor ook de kosten per saldo stijgen. Per saldo leiden deze ontwikkelingen tot een verwachte toename van de kosten in 2024 ten opzichte van de begroting met € 1.875.000.

Voor 2024 is daarnaast een kostenstijging zichtbaar vanwege de (jaarlijkse) reguliere indexering van de tarieven, het doorvoeren van uniforme tarieven voor de jeugdbescherming en de verplichting om met ingang van 1 januari 2024 met reële tarieven te werken. Deze ontwikkelingen zorgen naar verwachting voor een stijging in 2024 van de kosten (ten opzichte van de begroting) van € 1.396.000. In totaliteit bedraagt de kostenstijging in 2024 € 3.271.000. Gezien de ontwikkeling en aard van de kosten is sprake van een autonome structurele kostenstijging. Derhalve worden de financiële consequenties structureel in deze bestuursrapportage verwerkt.

De prognose, met als uitgangspunt het zo realistisch mogelijk rammen van de verwachte uitgaven, heeft tot gevolg dat de volgende (aanvullende) bedragen in de jaren 2024 tot en met 2028 nodig zijn:

2024	€ 3.271.000
2025	€ 3.413.000
2026	€ 3.632.000
2027	€ 3.522.000
2028	€ 3.492.000

Zoals eerder aangegeven wordt de kostenstijging voor 2024 mede veroorzaakt doordat vanaf 1 januari 2024 met reële tarieven wordt gewerkt. Specifiek gaat om een bedrag van €

990.000 dat in 2024 incidenteel gedekt kan worden vanuit de stelpost prijsindex. Zie hiervoor ook de mutatie van de stelpost prijsindex bij programma 5 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien. Structureel is deze ruimte binnen de stelpost prijsindex op dit moment niet beschikbaar.

6.3A - Inkomensregelingen (nadeel € 544.000)

Het bereik van de Veenendaalpas is toegenomen en daarmee het aantal pashouders. Per 1 juli 2024 worden regelingen samengevoegd in een ruimere doe mee-regeling waardoor pashouders meer keuzevrijheid hebben waar ze tegoeden aan uitgeven. Ook is het aantal deelnemers voor de Gemeentepolis toegenomen en wordt meer gebruik gemaakt van de Regeling meerkosten chronisch zieken en gehandicapten. Met de gegevens van nu en met incidenteel beschikbare middelen uit de septembercirculaire 2023 komen we in 2024 op een extra uitgave van € 500.000. Het structurele effect is afhankelijk van de ontwikkeling van het aantal pashouders en van het daadwerkelijk pasgebruik. Vanaf 2025 bedraagt de toename van de lasten op basis van de huidige inschattingen € 650.000.

Het Rijk heeft besloten de kosten van budgetbeheer en budgetcoaching van inwoners met een Wlz-indicatie niet langer te financieren vanuit de Wet langdurige zorg (Wlz). Het Rijk ziet de Participatiewet (bijzondere bijstand) of de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) als voorliggend op de Wlz. Deze autonome ontwikkeling betekent voor Veenendaal dat deze inwoners niet onder bewindvoering worden ondergebracht maar bij Kwintes. Deze organisatie heeft een aanvullende subsidie aangevraagd voor de bediening van deze doelgroep. Voorgesteld wordt om het budget structureel op te hogen met € 44.000.

6.71D - Overige maatwerkarrangementen (WMO) (nadeel € 100.000)

In de 2e bestuursrapportage 2023 hebben wij melding gedaan van het feit dat in de programmabegroting 2023-2026 jaarlijks € 100.000 structureel extra beschikbaar gesteld voor het vrijwilligerswerk in Veenendaal en voor de waardering aan de vrijwilligers. En dat dit extra bedrag per abuis dubbel in de begroting is verwerkt en in de 2e bestuursrapportage 2023 wordt gecorrigeerd. Naar nu blijkt is tegelijkertijd bij het opstellen van de Programmabegroting 2024-2027 deze correctie nogmaals in het financieel meerjarenperspectief doorgevoerd. Dit vanuit de gemeentebrede analyse van de budgetten en de zoektocht naar budgettaire ruimte in de begroting. Hierdoor is bij vergissing de € 100.000 tweemaal in mindering gebracht op het budget vrijwilligerswerk. In deze rapportage wordt dit gecorrigeerd.

Risico's / ontwikkelingen Sociale Leefomgeving

Schoonmaakondersteuning (Wmo)

De instroom voor schoonmaakondersteuning blijft hoog. Dit is conform verwachting. We zien een gemiddelde instroom van elf cliënten per week. Het gebruik van schoonmaakondersteuning per inwoner blijft gelijk. We verwachten dat de totale uitgaven van schoonmaakondersteuning in 2024 rond de € 5 miljoen uitkomen. Dit is een stijging van ongeveer € 900.000 ten opzichte van vorig jaar. De huidige verwachting is dat deze stijging opgevangen kan worden binnen de budgetten van de Wmo. We zullen dit lopende het jaar nauwgezet monitoren en mogelijke afwijkingen melden in een volgende bestuursrapportage. De wachtlijsten die eerder bij de aanbieders van schoonmaakondersteuning ontstonden zijn op het moment grotendeels verholpen. Dit komt omdat er nieuwe medewerkers zijn aangetrokken. We blijven de capaciteit bij de zorgaanbieders monitoren. We verwachten dat de instroom in ieder geval vergelijkbaar blijft tot het ingaan van de nieuwe eigen bijdrageregeling die voor 2026 gepland staat.

Wmo materiële woonvoorzieningen

We zien dat de prognose voor 2024 bij een aantal materiële voorzieningen lager is dan begroot. Dit geldt voor de categorieën wonen, rolstoelen en vervoermiddelen. Doordat de aanvragen van materiële voorzieningen zich lastig laat voorspellen is het niet duidelijk of dit een blijvende trend is. Op basis van de landelijke trend is de verwachting dat de aanvragen naar materiële voorzieningen stijgen. Daarnaast zijn we momenteel bezig met de

aanbesteding van de woonvoorzieningen. Deze aanbesteding zorgt mogelijk ook voor hogere kosten in deze categorie in 2025. We hopen hier tijdens de tweede bestuursrapportage meer duidelijkheid over te kunnen geven.

Inburgering

Door een verhoogde instroom in de inburgering hebben we te maken met hoge caseloads. Gelet op het aantal nieuwe aanmeldingen is het de verwachting dat dit de komende jaren zal aanhouden. Met incidentele rijksmiddelen is er tijdelijke extra formatie gerealiseerd. Deze tijdelijke formatie loopt af in 2025 en er is nog geen zicht op nieuwe middelen van het Rijk. De verwachting is dat de caseloads hoog blijven tot en met 2026. Daarnaast is uit een recente evaluatie gebleken dat de huidige structurele formatie ontoereikend is. Binnen de daartoe beschikbare middelen wordt in het tweede kwartaal van 2024 bekeken om de huidige, tijdelijke extra formatie te verlengen tot en met 2026 en de structurele formatie uit te breiden.

In 2023 is ingezet op verbetering van het traject maatschappelijke begeleiding (maatjes). De eerste tekenen van verbeteringen zijn zichtbaar. We blijven dit de komende periode monitoren. Daarnaast vindt in 2024 onderzoek plaats naar een betere afstemming tussen de verschillende onderdelen van inburgering. Het doorontwikkelen van de component financieel ontzorgen is één van deze elementen. Als gevolg van een te verwachten wetswijziging rondom ontzorgen ontstaat meer ruimte voor een eigen (lokale) invulling.

Schuldhelpverlening

We zien een stijging van het aantal aanmeldingen bij het Budgetloket en onze (contract-)partners. Dit komt mede door de inzet van het instrument vroegsignalering. Inwoners weten de weg naar schuldhelpverlening steeds beter te vinden. Ook in 2024 blijven we inzetten op communicatie over schulddienstverlening en willen we de toegang voor ondernemers verbeteren. We gaan monitoren of het aantal aanmeldingen van ondernemers overeenkomt met de te verwachte kosten.

Recent is er een landelijk bestuurlijk akkoord gesloten over de basisdienstverlening. Hiermee wordt bedoeld dat iedere gemeente in Nederland een bepaalde basis aan schuldhelpverlening aanbiedt. Medio 2024 wordt meer gepubliceerd over dit onderwerp en wordt duidelijk welke dienstverlening verder ontwikkeld moet worden. Voor Veenendaal kan worden gedacht aan meer aandacht voor kwetsbare groepen (jongeren en nieuwkomers) en bepaalde vormen van dienstverlening (zoals financiële educatie, begeleiding en nazorg). Begeleiding en nazorg zijn bovendien onderwerpen die meer in de belangstelling zijn komen te staan vanwege de verkorte schuldsaneringsperiode van 36 maanden naar 18 maanden.

Ontwikkeling bijstandsbestand

De arbeidsmarktregio Foodvalley geeft aan dat de voortdurende groei van het aantal vacatures is afgezwakt. Dagelijks is er nog steeds sprake van een krappe arbeidsmarkt. Naar verwachting gaat dit de komende jaren niet wezenlijk veranderen. Vanwege de vergrijzing zijn er naar verhouding minder arbeidskrachten beschikbaar en neemt de vraag naar arbeidskrachten bijvoorbeeld in de zorgsector toe. De ontwikkeling van het bijstandsbestand geeft momenteel geen financiële risico's.

Armoedebeleid

Binnen het armoedebeleid hebben we meerdere instrumenten om het 'mee kunnen doen van onze inwoners in een kwetsbare positie' zoveel mogelijk te bevorderen. In financiële zin zijn de uitgaven aan de Veenendaalpas en in mindere mate de regeling meerkosten chronisch zieken en gehandicapten de meest significante en tegelijkertijd ook de moeilijkst in te schatten kosten. Deze zijn afhankelijk van meerdere factoren. Op basis van de huidige gegevens gaan we uit van een overschrijding op dit budget van € 500.000.

Door de koppeling met de energietoeslag is het aantal Veenendaalpasshouders toegenomen en daarmee is ook het bereik gestegen. Een vergroot bereik betekent ook hogere uitgaven. Dat geldt zowel voor de uitgaven aan de minimaregelingen als voor de uitvoeringskosten. We verwachten dat de uitgaven blijven toenemen. De mogelijkheden van de Veenendaalpas

worden per 1 juli 2024 breder, waardoor er meer keuzevrijheid is en inwoners de tegoeden kunnen inzetten op wat zij nodig hebben. De daadwerkelijke realisatie is afhankelijk van het aantal pashouders en van hun pasgebruik.

Het gebruik van de regeling meerkosten chronisch zieken en gehandicapten ligt significant hoger dan de inschatting bij de herintroductie van deze regeling. De criteria voor deze regeling blijken ruim gedefinieerd waardoor de ondersteuning ongericht is. Het voorstel van het college is daarom om de criteria per 1 juli 2024 aan te passen zodat de regeling de groep bedient die we voor ogen hebben. Het bedrag is in 2023 tijdelijk verhoogd naar € 500 per aanvrager. Per 1 juli 2024 gaat het bedrag terug naar de oorspronkelijke € 200. In combinatie met een aanscherping van de criteria verwachten we voor deze regeling een afname van uitgaven in de tweede helft van 2024.

Ook in de deelname aan de gemeentepolis zien we een kleine toename. Het aantal deelnemers dat heeft gekozen voor het zwaarste zorgpakket, GarantVerzorgd3, is toegenomen. Een grotere groep is goed verzekerd maar ook dit heeft een financieel effect.

Jeugd

Uit de jaarcijfers over 2023 van de regio FoodValley jeugd, die we medio april 2024 hebben ontvangen, blijkt dat de kosten blijven stijgen in de 2e lijnszorg ondanks alle inspanningen. Naast de stijging van het aantal jeugdigen die zorg nodig hebben zien we ook dat de intensiteit van de zorg niet afneemt.